

Pochi RY
PRZEWODNICZĄCY RADY
Jakub Trenkner

PREZYDENT MIASTA ZDUŃSKA WOLA

Rm. 0004.18.2021
13.04.2021

Pan

Jakub Trenkner

Przewodniczący Rady Miasta

Zduńska Wola

Znak sprawy: SRM.411.1.2021

Data: 12 kwietnia 2021 roku

Dotyczy: przekazania sprawozdania

Niniejszym przekazuję sprawozdanie z lat 2019-2020 z wykonania priorytetów określonych w „Gminnym programie opieki nad zabytkami Miasta Zduńska Wola na lata 2017-2020”.

Z poważaniem

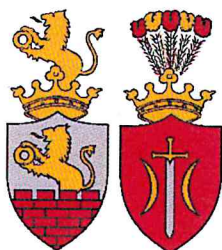
Konrad Pokora
PREZYDENT MIASTA
Konrad Pokora

Załącznik:

- sprawozdanie

Do wiadomości:

- Biuro Rady Miasta Zduńska Wola w/m

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA ZDUŃSKA WOLA ZA
LATA 2019 – 2020

AKCEPTOWAŁ

PREZYDENT MIASTA

Konrad Pokora

Opracowanie zostało sporządzone w Biurze Strategii i Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Zduńska Wola na podstawie materiałów przekazanych przez komórki organizacyjne Urzędu Miasta Zduńska Wola oraz podległe jednostki.

WSTĘP

Zgodnie z wymogami art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2020 r. poz. 828, 782 i 1378) Gminny program opieki nad zabytkami Miasta Zduńska Wola na lata 2017-2020 został przyjęty uchwałą nr XXXVIII/328/17 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 10kwietnia 2017 r.

W Gminnym programie opieki nad zabytkami Miasta Zduńska Wola na lata 2017-2020 określono zadania mające na celu finansowanie, inicjowanie, wspieranie, koordynowanie prac z dziedziny ochrony zabytków, krajobrazu kulturowego, upowszechnianie i promowanie dziedzictwa kulturowego poprzez organizację działań edukacyjnych skierowanych na potrzeby lokalnej społeczności. Program jest dokumentem określającym cele miasta Zduńska Wola oraz podległych jej służb i instytucji w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, a także określa środki służące do realizacji wyznaczonych celów.

W myśl art. 87 ust. 5 ww. ustawy Prezydent Miasta sporządza co dwa lata sprawozdanie z realizacji programu opieki nad zabytkami, które przedstawia Radzie Miasta. Sprawozdanie obejmuje realizację zadań wyznaczonych kierunków działań zawartych w Gminnym programie opieki nad zabytkami jak również stanowi wypełnienie obowiązku wynikającego z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Wykaz priorytetów określonych w Gminnym programie opieki nad zabytkami Miasta Zduńska Wola na lata 2017-2020

Sprawozdanie z lat 2019-2020

Priorytet I: Realizowanie zadań kompetencyjnych samorządu dotyczących opieki nad zabytkami	
NR	NAZWA ZADANIA
	OPIS ZADANIA
1	<p>Przyjęcie przez Radę Miasta Zduńska Wola programu ochrony zabytków na lata 2017 - 2020 oraz okresowe monitorowanie jego realizacji</p> <p>Gminny program opieki nad zabytkami Miasta Zduńska Wola na lata 2017-2020 został przyjęty uchwałą nr XXXVIII/328/17 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 10 kwietnia 2017 r. Realizacja zadań w nim określonych monitorowana jest na bieżąco i odbywa się w ramach podejmowanych działań związanych z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami.</p>
2	<p>Opracowanie i coroczna aktualizacja Planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych na podstawie aktualizacji otrzymanych od właścicieli lub zarządców obiektów zabytkowych</p> <p>Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, dla obszaru miasta Zduńska Wola opracowano Plan Ochrony Zabytków, zawierający procedury postępowania z zabytkami w przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowych i innych zagrożeń. Plan został uzgodniony z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i Szefem Obrony Cywilnej Powiatu i podlega on corocznej aktualizacji w terminie do 31 marca br.</p>
3	<p>Prowadzenie i bieżąca aktualizacja gminnej ewidencji zabytków nieruchomości miasta Zduńska Wola oraz przekazywanie aktualnej GEZ do Starostwa Powiatowego oraz wojewódzkiego konserwatora zabytków</p> <p>W latach 2019-2020 wykreślono dwie pozycje z gminnej ewidencji zabytków: poz. 89 i poz. 123. Miasto prowadzi i aktualizuje GEZ i, w przypadku zaistnienia zmian, przekazuje informacje do Starostwa Powiatowego oraz wojewódzkiego konserwatora zabytków.</p>
4	<p>Bieżąca aktualizacja gminnej ewidencji zabytków archeologicznych miasta Zduńska Wola</p> <p>W latach 2019-2020 na terenie miasta Zduńska Wola nie zlokalizowano nowych stanowisk archeologicznych. W obiekcie archeologicznym – Zduny 6 – punkt osadniczy kultury nieokreślonej, epoka kamienia: neolit? stan.57 na obszarze AZP 70-46 nastąpiła korekta granic.</p>
5	<p>Ustalenie terenów, dla których niezbędne jest opracowanie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, istotnych dla ochrony dziedzictwa kulturowego</p> <p>Zapisy dotyczące ustalenia terenów, dla których niezbędne jest opracowanie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego istotnych dla ochrony dziedzictwa kulturowego, zostały ujęte w zmianie obowiązującego studium przyjętym uchwałą nr X/199/19 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 27 czerwca 2019 r.</p>

6	<p>Systematyczna zmiana ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w związku z uwzględnieniem zapisów istotnych dla ochrony dziedzictwa kulturowego</p>	<p>W okresie sprawozdawczym uchwalono 3 plany miejscowe uwzględniające zapisy istotne dla ochrony dziedzictwa kulturowego:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Zduńska Wola obejmującego obszar w rejonie ulic: Kościelnej, Adama Mickiewicza, Tkackiej, Sieradzkiej i Placu Wolności; 2. zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Zduńska Wola obejmującego obszar w rejonie ulic: Łódzkiej, Jana Kilińskiego, Zielonej, Fabrycznej i Juliusza; 3. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Zduńska Wola obejmujący obszar w rejonie ulicy Fabrycznej. <p>W okresie sprawozdawczym w opracowaniu były 2 plany miejscowe uwzględniające zapisy istotne dla ochrony dziedzictwa kulturowego:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Zduńska Wola obejmującego obszar w rejonie ulic: Stefana Żeromskiego, Jana Kilińskiego i Łaskiej; 2. zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Zduńska Wola obejmującego obszar w rejonie ulic: Królewskiej, Zielonej, Przejazd i Stefana Żeromskiego.
7	<p>Wystąpienie z wnioskiem o wpis do rejestru zabytków wartościowych pod względem historycznym i artystycznym obiektów stanowiących własność miasta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) budynku Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola przy ul. Stefana Żłotnickiego 7; 2) ogrodzenia budynku Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola przy ul. Żłotnickiego 	<p>Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wprowadza podział na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami, nakładając tym samym obowiązki i kary na poszczególne podmioty prawnie związane z danym zabytkiem. Odnosząc się do zapisów ustawy miasto Zduńska Wola, jako organ władzy publicznej, realizuje zadania z zakresu ochrony zabytków, a w przypadku obiektów stanowiących własność miasta dodatkowo pełni obowiązki właścicielskie związane z opieką nad zabytkami. Zgodnie z art. 7 ww. ustawy jedną z form ochrony zabytków jest wpis do rejestru zabytków. W latach 2019-2020 Miasto Zduńska Wola nie występowało z wnioskiem o wpisanie do rejestru zabytków woj. łódzkiego budynku Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola oraz ogrodzenia zlokalizowanych przy ul. Stefana Żłotnickiego 7 w Zduńskiej Woli.</p>
8	<p>Aktualizacja objętych ochroną cennych obiektów przyrodniczych zlokalizowanych na terenach wpisanych do GEZ</p>	<p>W ramach GEZ do obiektów przyrodniczych objętych ochroną należą pomniki przyrody zlokalizowane na terenie parku miejskiego. Zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Sieradzkiego z 3 lutego 1998 r. oraz Uchwałą Rady Miasta Zduńska Wola Nr LIX/668/18 z 22 czerwca 2018 r. są to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 wiązy szypułkowe - 2 klony szypułkowe - dąb szypułkowy, - lipa drobnolistna.

9	Aktualizacja gminnej ewidencji zabytków w oparciu o zgłaszane zmiany w zakresie adresów, numerów ewidencyjnych gruntu, własności i innych	Gminna Ewidencja Zabytków jest na bieżąco weryfikowana w zakresie zmian adresów, numerów ewidencyjnych gruntu, własności i innych.
10	Wnioskowanie do projektu budżetu o zabezpieczenie środków finansowych na realizację zadań w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami	<p>W okresie sprawozdawczym wnioskowano do projektu budżetu miasta o zabezpieczenie środków finansowych na realizację zadań dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymianę zabytkowych okiennic na wieży kościoła ewangelicko-augsburskiego, zlokalizowanego w Alejach Tadeusza Kościuszki 5, wpisanego do rejestru zabytków pod numerem 295/410/A; wnioskowano o ujęcie w budżecie miasta 30 tys. zł., kwota ta została zabezpieczona i uchwałą nr XX/36/20 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 19 marca 2020 r. Parafii Ewangelicko-Augsburskiej udzielono dotacji, dzięki której okiennice zostały wymienione; - wzmocnienie fundamentów oraz zapobieżenie dalszemu pękaniu murów budynku Hufca ZHP Zduńska Wola przy ul. Złotnickiego 23, wnioskowano o ujęcie w budżecie miasta 99 tys. 630 zł, kwota ta została zabezpieczona, a prace zostały wykonane.
11	Stała współpraca samorządu z wojewódzkim konserwatorem zabytków i Starostwem Powiatowym	<p>Urząd Miasta Zduńska Wola współpracuje z łódzkim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Łodzi i Starostwem Powiatowym w Zduńskiej Woli w sprawach związanych z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami, m.in. w zakresie uzgadniania dokumentów studialnych dotyczących polityki przestrzennej miasta, decyzji o warunkach zabudowy, prowadzenia i aktualizowania GEZ, wpisu obiektów do rejestru zabytków, udostępniania dokumentacji obiektów zabytkowych, uzyskiwania opinii lub zgody Konserwatora w zakresie prowadzonych zadań na etapie tworzenia dokumentacji projektowej, zaleceń konserwatorskich i innych.</p>
12	Udostępnianie strony internetowej miasta dla potrzeb działań związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego	<p>Strony internetowe Miasta Zduńska Wola oraz podległych mu jednostek, tj. Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola, Miejskiego Domu Kultury i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Jerzego Szaniawskiego są systematycznie uzupełniane oraz powszechnie dostępne dla odwiedzających je osób. Strona internetowa Miasta zawiera szczegółowy wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości województwa łódzkiego. Na stronie internetowej miasta sukcesywnie uzupełniane są informacje dotyczące możliwości pozyskania funduszy na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach. W Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Zduńska Wola zamieszczono aktualny Gminny program opieki nad zabytkami Miasta Zduńska Wola na lata 2017-2020 wraz z wykazem obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków oraz sprawozdanie z realizacji programu opieki nad zabytkami Miasta Zduńska Wola za lata 2017-2018.</p>

13	Systematyczne podnoszenie kwalifikacji pracowników samorządowych związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego	Systematycznemu podnoszeniu kwalifikacji pracowników Urzędu Miasta Zduńska Wola oraz jednostek mu podległych w dużej mierze służą: wiedza praktyczna, doświadczenie zdobywane podczas wyjazdów służbowych poświęconych tematyce rewitalizacji oraz różnego rodzaju spotkań związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego. Pracownicy nie uczestniczyli w szkoleniach, podnoszą swoje kwalifikacje również poprzez dostępną wiedzę internetową.
14	Uczestnictwo w szkoleniach dotyczących kompetencji samorządów w zakresie ochrony zabytków	W miarę możliwości, pracownicy podnoszą swoje kwalifikacje oraz uczestniczą w szkoleniach związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego oraz w zakresie ochrony zabytków (temat poruszany głównie przy okazji szkoleń z zakresu planowania przestrzennego).
15	Dążenie do powołania w Urzędzie Miasta komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za proces rewitalizacji obszarów miejskich oraz ochronę zabytków	W Urzędzie Miasta nie została powołana komórka organizacyjna odpowiedzialna za proces rewitalizacji obszarów miejskich oraz ochronę zabytków. Zakres spraw związanych z ochroną zabytków został przeniesiony kompetencyjnie z Biura Gospodarki Przestrzennej do Biura Strategii i Rozwoju Miasta na podstawie zarządzenia nr 175/20 Prezydenta Miasta Zduńska Wola z dnia 26 maja 2020 r. Sprawy rewitalizacji Miasta kompetencyjnie przypisane są do zadań Biura Strategii i Rozwoju Miasta, wcześniej do Biura Rozwoju i Inwestycji, Dział Funduszy Zewnętrznych

Priorytet II: Zahamowanie procesów degradacji zabytków i trwała poprawa stanu ich zachowania	
NR	OPIS ZADANIA
1	Przekazanie Starostwu Powiatowemu wykazu obiektów objętych ewidencją zabytków oraz jego systematyczne aktualizowanie
2	Stworzenie modelu współpracy z właścicielami i administratorami obiektów wpisanych do rejestru zabytków i ujętych w gminnej ewidencji zabytków

3	<p>Współpraca samorządu ze związkami wyznaniowymi, będącymi właścicielami i zarządcami zabytków sakralnych (kościół, zespoły kościelno - klasztorne, cmentarze)</p>	<p>W latach 2019-2020 Urząd Miasta Zduńska Wola przekazał informację o możliwości pozyskania funduszy na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach ujętych w rejestrze zabytków poprzez ogłoszenie Prezydenta o udzieleniu dotacji na zabytki - informacje te zostały przekazane również do zainteresowanych w przypadku zapytań w tej sprawie</p>
4	<p>Podjęcie działań zmierzających do wykonania właściwego odprowadzenia wód opadowych z chodników znajdujących się w sąsiedztwie obiektów wpisanych do rejestru zabytków i ujętych w gminnej ewidencji zabytków</p>	<p>Zadanie realizowane jest łącznie z budową, przebudową i remontami dróg, w tym ulic, przy których zlokalizowane są zabytki – zakres prac inwestycyjnych obejmuje odwodnienie terenu drogi oraz chodników.</p>
5	<p>Ustalenie zasad zagospodarowania terenu Skansenu Lokomotyw w Karsznicach</p>	<p>Od 2015 roku skansen został włączony w strukturę Muzeum Historii Miasta jako jego oficjalna filia. Wszystkie znajdujące się na jego terenie obiekty muzealne podlegają wyłącznej opiece Muzeum. Teren skansenu jest dozorowany i pielęgnowany, eksponaty zabezpieczone przed wandalizmem i kradzieżą.</p>
6	<p>Stworzenie modelu współpracy z właścicielami zabytkowych zespołów zabudowy przemysłowej w zakresie prac nad programem ich rehabilitacji i rekonstrukcji funkcjonalnej</p>	<p>Nie został stworzony model współpracy.</p>
7	<p>Przeprowadzenie prac remontowych i konserwatorskich w zabytkowych budynkach Urzędu Miasta, w tym dworzec Złotnickich</p>	<p>Wykonano remont pomieszczeń w budynku nr 5 Urzędu Miasta Zduńska Wola przy ul. Stefana Żłotnickiego 3. Zakres robót obejmował: wymianę drzwi, układanie płytek na podłogach i ścianach, okładziny z płyt gipsowo-kartonowych, roboty malarskie, położenie wykładziny, dostawę i montaż nowych mebli. Ponadto wyposażono budynek nr 5 Urzędu Miasta (ul. Stefana Żłotnickiego 3) w system klimatyzacji: system nr 1 dla trzech pomieszczeń biurowych usytuowanych na parterze budynku, system nr 2 dla ośmiu pomieszczeń biurowych usytuowanych na I i II piętrze budynku oraz system nr 3 dla pomieszczenia serwerowni usytuowanego na I piętrze budynku. Przebudowano także pomieszczenia skrzydła południowowschodniego budynku nr 1 USC poprzez wydzielenie nowych pomieszczeń oraz przebudowę węzła sanitarnego. Zakres robót obejmował: demontaż okładzin ściennych i podłogowych, montaż nowej stolarki drzwiowej i okiennej, montaż klimatyzatorów, wymianę części grzejników, docieplenie stropodachu oraz ścian zewnętrznych styropianem, zamurowanie części otworów okiennych i drzwiowych, wykonanie sufitów podwieszanych kasetonowych, montaż płytek podłogowych, wykonanie instalacji elektrycznej, wykonanie instalacji oświetlenia podstawowego i awaryjnego, wykonanie instalacji elektrycznej zasilania urządzeń chłodniczych (klimatyzatorów), wykonanie instalacji sieci informatycznej, alarmowej i sygnalizacji pożaru, przebudowę instalacji kanalizacji sanitarnej i wodnej, dostawę i montaż nowych mebli, wykonanie tynku na elewacji, rozbiorke schodów zewnętrznych oraz zadaszenia nad schodami, wykonanie nowego pokrycia dachu papą termoizolacyjną, wymianę rynien i rur spustowych, wykonanie wokół budynku opaski z kostki betonowej, montaż siłowników do bramy wjazdowej wraz ze sterowaniem; wykonanie instalacji odgromowej; wymianę obróbek blacharskich; wymianę parapetów zewnętrznych na nowe stalowe z zakończeniami plastikowymi.</p>

8	Rewitalizacja Placu Wolności wraz z przeprowadzeniem prac remontowych i konserwatorskich budynków mieszkalnych w pierzejach	W latach 2019-2020 nie realizowano zadań w przedmiotowym zakresie. Rewitalizacja Placu Wolności była prowadzona we wcześniejszych latach.
9	Koordynacja i prowadzenie bieżących prac remontowych w obiektach pozostających w dzierżawie TBS „Złotnicki” Sp. z o.o. - w miarę posiadanych środków finansowych, pozyskiwanych z wpłat czynszowych	Spółka TBS w miarę posiadanych środków finansowych prowadzi bieżące prace remontowe i konserwacyjne w obiektach objętych gminną ewidencją zabytków, każdorazowo występując o zgodę do właściciela zasobu oraz o zalecenia konserwatorskie do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi. Wykonywane prace polegają głównie na wymianie stolarki okiennej, przebudowie pieców, naprawie pokryć dachowych, renowacji elewacji, remoncie balkonów i remoncie kominów ponad dachem. Czynności te przeprowadzone były w budynkach zlokalizowanych przy ulicach: Jasna 12, Kościelna 3, Kościelna 6, Kościelna 28, Krucza 6, Łaska 6, Łaska 22, Łaska 35, Łaska 41 – rozbiórka, Łaska 55, Łaska 73, Plac Wolności 2, Pomorska 5, Pomorska 9, Pomorska 12, Sieradzka 4a, Sieradzka 21, Sieradzka 23, Sieradzka 41, Sieradzka 61, Szadkowska 17, Szadkowska 21, Szadkowska 29, Złota 1, Złota 10, Złota 25, Złota 29b, Złotnickiego 3.
10	Prowadzenie prac porządkowych przy historycznych nagrobkach i miejscach pamięci narodowej na zabytkowych cmentarzach	Współpraca Urzędu Miasta Zduńska Wola, Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola z Instytutem Pamięci Narodowej oddział Łódź Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa przy remoncie pomnika pomordowanych kolejarzy. Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola corocznie jest współorganizatorem kwesty której celem jest zebranie funduszy na opiekę nad zabytkowymi nagrobkami na cmentarzach parafialnych przy ul. Łaskiej (od roku 2012). Muzeum Historii Miasta włącza się w prowadzenie społecznie prace porządkowe na zabytkowym Cmentarzu Żydowskim przy ul. Kaczej w Zduńskiej Woli w zakresie opieki nad nekropolią, utrzymania, pielęgnacji i dozoru. Zakres prac obejmuje bieżące utrzymanie czystości i porządku oraz pielęgnację istniejącej zieleni. Czynności podejmowane są w przypadku konieczności i zgodnie z potrzebami. W grudniu 2020 roku Miasto Zduńska Wola złożyło wniosek do Wojewody Łódzkiego na renowację kwatery wojennej żołnierzy poległych w czasie wojny 1914, znajdującym się na cmentarzu parafialnym Parafii Ewangelicko-Augsburskiej. Otrzymana kwota wsparcia – 20 tysięcy złotych.
11	Poddanie pomników przyrody niezbędnym zabiegom pielęgnacyjnym	Na terenie Miasta Zduńska Wola zlokalizowane jest 17 pomników przyrody – w tym 7 w Parku Miejskim. Poddanie pomników przyrody niezbędnym zabiegom pielęgnacyjnym wymaga wykonania ekspertyzy dendrologicznej metodą SIM (tensometryczną z oceną stanu zagrożenia) w celu określenia koniecznych nakładów finansowych na dostosowanie sytuacji form ochrony przyrody, W latach 2019 – 2020 nie wykonywano kompleksowych zabiegów pielęgnacyjnych, stan pomników przyrody nie wskazywał takiej konieczności.

12	Modernizacja i utrzymanie terenów zieleni, zwłaszcza terenów zielonych i skwerów w otoczeniu zabytków	Prace związane z modernizacją i utrzymaniem terenów zieleni w obszarach przestrzeni publicznej, w tym terenów zielonych i skwerów w otoczeniu zabytków należących do Miasta, prowadzone są regularnie. Czynności te polegają przede wszystkim na uzupełnieniu i pielęgnacji (w tym przycinaniu i formowaniu) istniejącego drzewostanu oraz pielęgnacji roślinności niskiej.
13	Stała współpraca - na poziomie planowanych inwestycji - z właścicielami i użytkownikami obiektów zabytkowych, prowadząca do poprawy stanu ich zachowania i utrzymania w jak najlepszym stanie substancji zabytkowej (koordynacja remontów)	Spółka TBS jako zarządca miejskiego zasobu mieszkaniowego prowadzi stałą współpracę z Miastem w zakresie planowania inwestycji mających na celu poprawę stanu substancji zabytkowej.

Priorytet III: Uwzględnienie ochrony zabytków, krajobrazu kulturowego oraz dziedzictwa archeologicznego w dokumentach planistycznych i strategicznych miasta			
NR	NAZWA ZADANIA	BIURA UM	OPIS ZADANIA
1	Uwzględnianie ochrony zabytków nieruchomych, tj. obiektów ujętych w GEZ, w opracowywanych dla terenu miasta dokumentach studialnych dot. polityki przestrzennej, np. studia i plany zagospodarowania przestrzennego	<p>Zapisy związane z ochroną zabytków nieruchomych, tj. obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków, w opracowywanych dla terenu miasta Zduńska Wola dokumentach studialnych dotyczących polityki przestrzennej, tj. studiach i planach zagospodarowania przestrzennego są uwzględniane od grudnia 2010 r., czyli od momentu zaprowadzenia ewidencji.</p> <p>W okresie sprawozdawczym zapisy związane z ochroną zabytków nieruchomych zostały uwzględnione w następujących opracowaniach:</p> <ol style="list-style-type: none"> zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Zduńska Wola obejmującego obszar w rejonie ulic: Kościelnej, Adama Mickiewicza, Tkackiej, Sieradzkiej i Placu Wolności; zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Zduńska Wola obejmującego obszar w rejonie ulic: Łódzkiej, Jana Kilińskiego, Zielonej, Fabrycznej i Juliusza; miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Zduńska Wola obejmującym obszar w rejonie ulicy Fabrycznej; zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Zduńska Wola obejmującego obszar w rejonie ulic: Stefana Żeromskiego, Jana Kilińskiego i Łaskiej; zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Zduńska Wola obejmującego obszar w rejonie ulic: Królewskiej, Zielonej, Przejazd i Stefana Żeromskiego. 	

2	Uwzględnianie zasad ochrony stref występowania zabytków archeologicznych w opracowywanych dla terenu miasta dokumentach studialnych, dotyczących polityki przestrzennej, np. studia i plany zagospodarowania przestrzennego	Zapisy w zakresie ochrony stref występowania zabytków archeologicznych w opracowywanych dla terenu miasta Zduńska Wola dokumentach studialnych, dotyczących polityki przestrzennej, tj. studiach i planach zagospodarowania przestrzennego w okresie 2019-2020, uwzględniono w następujących dokumentach: 1. zmianie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Zduńska Wola obejmującego obszar w rejonie ulic: Kościelnej, Adama Mickiewicza, Tkackiej, Sieradzkiej i Placu Wolności; 2. zmianie obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zduńska Wola w 2019 roku – wskazano lokalizację nowo ustalonego obiektu archeologicznego – Zduny 6 – punkt osadniczy kultury nieokreślonej, epoka kamienia: neolit? stan.57 na obszarze AZP 70-46.
3	Uwzględnianie ochrony zabytków nieruchomych (tj. obiektów ujętych rejestrze zabytków i w GEZ), ruchomych oraz stref występowania zabytków archeologicznych w trakcie aktualizacji strategii rozwoju miasta Zduńska Wola	Aktualizacja strategii rozwoju miasta uchwalona w dniu 24 stycznia 2019 r. nie dotyczyła zakresu tematycznego związanego z ochroną zabytków nieruchomych, ruchomych oraz stref występowania zabytków archeologicznych. W 2020 roku podjęte zostały prace nad opracowaniem nowej strategii rozwoju miasta.

<p style="text-align: center;">Priorytet IV: Kreowanie wizerunku miasta oraz budowanie tożsamości, a także podnoszenie atrakcyjności zabytków miasta dla potrzeb społecznych i turystycznych</p>		
NR	NAZWA ZADANIA	OPIS ZADANIA
1	Coroczna organizacja imprezy popularyzującej tradycję i historię miasta Zduńska Wola, pod hasłem Dni Zduńskiej Woli - w czerwcu każdego roku	<p>2019 rok: Kulturalnie dla mieszkańców Dni Zduńskiej Woli – dwudniowa impreza plenerna o charakterze masowym: Koncerty popularnych zespołów muzyki rozrywkowej różnego gatunku : GDP Squad, RASMENTALISM, LEMONN, SAMOKHIN BAND, BLUE CAFE, IRA. Podczas imprezy atrakcję stanowiły również: pokaz tańczących świateł i laserów dyskoteka pod gwiazdami, spektakl plenerowy „Przygody pirata Drabinki” występy dzieci i młodzieży z Miejskiego Domu Kultury w Zduńskiej Woli oraz Powiatowego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Zduńskiej Woli, Interaktywny program dla dzieci „Szkoła Piratów”, wydarzenie pn. „Alternatywna Zduńska Wola”. Ponadto Muzeum Historii Miasta zorganizowało konkursy popularyzujące wiedzę o regionie: „Moja Przygoda w Muzeum”, „Rodzinne historie” i „Detale małej architektury”, a także wernisaz tematycznej wystawy.</p> <p>2020 rok: wydarzenie przełożone na rok 2021 w związku z panującą pandemią Covid19.</p>

2	<p>Udział w organizacji corocznej imprezy Europejskich Dni Dziedzictwa, organizowanej przez Narodowy Instytut Dziedzictwa - we wrześniu każdego roku</p>	<p>Muzeum Historii Miasta rokrocznie przystępuje do udziału w Europejskich Dniach Dziedzictwa, organizowanych każdego roku pod innym hasłem. Muzeum organizując edycję lokalną zawsze nawiązuje do szeroko pojętej tradycji historycznej regionu.</p>
3	<p>Współdziałanie z organizatorami cyklicznych przedsięwzięć, służących pogłębieniu zainteresowania dziedzictwem kulturowym Zduńskiej Woli</p>	<p>Muzeum współorganizuje następujące wydarzenia: dzień otwarty na Cmentarzu Żydowskim (celem jest propagowanie wiedzy o wielokulturowej spuściźnie miasta), obchody rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego (celem jest propagowanie wśród mieszkańców wiedzy o historii najnowszej Polski), obchody Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych (celem jest propagowanie wiedzy o najnowszej historii Polski w ujęciu regionalnym), a także współorganizuje cyklicznego wydarzenia pn. „Miasteczko Złotnickiego”, współorganizuje doroczną Kwestię na ratowanie zabytkowych nagrobków przy ul. Łaskiej, współdziała organizacjami społecznymi na osiedlu Karsznice, placówkami kultury i szkołami przy organizacji obchodów rocznicy egzekucji J. Sylli i K. Kałużewskiego. W 2019 r. Muzeum zrealizowało Festiwal pieśni i poezji patriotycznej Dla Niepodległej (II edycja) we współpracy ze Szkołą Podstawową numer 11 w Zduńskowolskim Centrum Integracji Ratusz. W 2020 roku wydarzenie odwołane w związku z panującą pandemią Covid 19.</p>
4	<p>Propagowanie idei społecznej opieki nad zabytkami</p>	<p>Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola angażuje się w pracę Społecznego Komitetu na rzecz Ratowania Zabytkowych nagrobków przy ul. Łaskiej, promuje ideę oraz zapewnia zaplecze techniczne i logistykę. Angażuje się w pracę wolontariuszy, którzy zajmują się utrzymaniem porządku na zabytkowym cmentarzu żydowskim przy ul. Kaczej w Zduńskiej Woli. Prowadzi lekcje dla szkół, organizuje prelekcje i wspiera młodzież szkolną poszukującą informacji na temat tego miejsca. Jednym z celów tych działań jest promocja idei opieki nad dziedzictwem kulturowym regionu wyrażająca się min. w dbaniu o zachowanie zabytkowej substancji materialnej.</p>
5	<p>Współdziałanie z organizatorami różnorodnych imprez i przedsięwzięć związanych z obchodami rocznic historycznych i wydarzeń szczególnie istotnych dla dziejów Zduńskiej Woli, w tym z Towarzystwem Przyjaciół Zduńskiej Woli, Miejskim Domem Kultury, lokalnym kołem Polskiego Towarzystwa Turystyczno - Krajoznawczego</p>	<p>Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola współpracuje z wszystkimi organizacjami społecznymi i instytucjami kultury z regionu zajmującymi się organizacją lub współorganizacją wydarzeń o znaczeniu szczególnie istotnym dla historii Zduńskiej Woli. W 2019 roku III debata niepodległościowa zorganizowana została wspólnie z Muzeum Historii Miasta oraz Zespołem Szkół Zawodowych nr 1 w Zduńskiej Woli ("Samorząd terytorialny w Zduńskiej Woli 1919-2019"). W 2020 roku zrealizowano promocję: „Promocja książki Żołnierski Raport 1918-1921”wspólnie z Towarzystwem Przyjaciół Zduńskiej Woli. Zrealizowano także spotkanie edukacyjne z okazji Narodowego Dnia Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”. Ponadto zrealizowano prelekcję nt. obchodów światowego Dnia Kobiet pt. "Obraz i rola kobiety w Zduńskiej Woli". Uczestnikami były osoby z Warsztatu Terapii Zajęciowej „Bonex” i uczniowie Liceum Plastycznego w Zduńskiej Woli.</p>
6	<p>Inicjowanie i organizacja wystaw popularyzujących dziedzictwo kulturowe Zduńskiej Woli</p>	<p>W 2019 roku odbył się wernisaż wystawy Stanisława Klingera, wernisaż fotografii Hani Tarasiewicz (wychowanki Liceum Plastycznego im. Katarzyny Kobra w Zduńskiej Woli), wernisaż fotografii plenerowej pod kierownictwem Mariusza Skiby i wystawa prac, które powstały podczas warsztatów fotograficznych,</p>

		<p>wernisaż wystawy wychowanki Liceum Plastycznego im. Katarzyny Kobro w Zduńskiej Woli - Justyny Kaźmierskiej, wernisaż wystawy malarskiej Alicji Szturmy „Malowany Świat Ali” oraz wernisaż fotografii Lubomiry Chmielewskiej Szymczak – „Przyroda musi żyć”.</p> <p>W 2020 roku odbyły się: wernisaż wystawy Malarstwa Ireny Kwiatkowskiej, wernisaż wystawy malarstwa Ryszarda Kowalczyka, wystawa poświęcona Żołnierzom Wyklętym Tropem Wilczym: podziemie antykomunistyczne w Zduńskiej Woli i Regionie, wystawa fotografii Jerzego Gołębiewskiego „Dzieci XX wieku” (wersja online i wersja stacjonarna) oraz Wystawa „Międzynarodowy Dzień Dziecka” - wystawa plenerowa prac dzieci z os. Karsznice, a także wystawa Malarstwa Marii Marglewskiej i wystawa online Izabeli Padok "Koncertowe Portrety".</p>
7	<p>Opracowanie - na podstawie wykonanej gminnej ewidencji zabytków - prezentacji materiałów dotyczących wybranych obiektów zabytkowych i historycznych przestrzeni o istotnych wartościach krajobrazu kulturowego, wraz z jak najszerszym jej udostępnianiem poprzez umieszczenie na stronach internetowych miasta i muzeum</p>	<p>Muzeum systematycznie publikuje opracowania historyczne budynków znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków (https://muzeumzduńskawola.pl/temat/ciekawostki/).</p>
8	<p>Realizacja programu edukacji środowiskowej wśród dorosłych i dzieci poprzez: organizowanie miejskich konkursów historycznych, plastycznych i fotograficznych na temat obiektów zabytkowych w mieście (placówki edukacyjne oraz instytucje kultury, stowarzyszenia), w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży pt. Moja przygoda w zduńskowolskim muzeum (z kontynuacją udziału prac w XXXVI Międzynarodowym konkursie plastycznym „Moja przygoda w Muzeum”), - konkurs historyczny dla młodzieży gimnazjalnej i szkół średnich miasta i powiatu pn. Wojenne losy zduńskowolan. Lata 1939 - 1945 w mieście i powiecie, - muzealne spotkania z fotografią (z kontynuacją w międzynarodowym konkursie dla dzieci i młodzieży pod tym samym tytułem) 	<p>Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola organizuje dorocznie trzy konkursy o tematyce historycznej i tożsamościowej: „Moja przygoda w Muzeum”, „Detale małej architektury” oraz „Rodzinne historie”.</p> <p>„Moja przygoda w Muzeum” jest lokalną edycją międzynarodowego konkursu plastycznego o tej samej nazwie. Udział w konkursie polega na odwiedzeniu jednego z zduńskowolskich muzeów i wykonaniu pracy plastycznej w technice dowolnej, której treść bezpośrednio związana jest z charakterem odwiedzanego muzeum.</p> <p>„Detale małej architektury” cykliczny konkurs plastyczno-fotograficzny zapoczątkowany w Muzeum 2013 roku. Celem konkursu jest edukacja w zakresie ochrony dziedzictwa kulturalnego regionu oraz wzrost samoświadomości na temat zabytkowych obiektów architektonicznych we własnym najbliższym otoczeniu.</p> <p>„Rodzinne historie” konkurs o charakterze historycznym polegający na zbieraniu i utrwalaniu różnymi dostępnymi środkami technicznymi: zapis tradycyjny w formie spisanej, nagranie audio, audio video. Uczestnicy konkursu muszą w oparciu o spisaną relację członka swojej rodziny (najlepiej</p> <p>Miejska Biblioteka Publiczna zorganizowała: spotkanie dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat zatytułowane „Mały Kolberg”, spotkanie z ks. Mariuszem Budkiewiczem z parafii p.w. WNMP w Zduńskiej Woli i promocja jego książki „Dzieje pielgrzymowania zduńskowolan na Jasną Górę”. Przewodnik historyczny”. (współorganizatorem było Towarzystwo Przyjaciół Zduńskiej Woli), spotkanie autorskie dla młodych czytelników z Pawłem Wakulą oraz pokaz rycerski w ramach akcji "Cała Polska czyta dzieciom, mobilną grę miejską pt. „Zduńskowolscy tropiciele skarbów” (partnerami w grze byli: Muzeum Historii Miasta</p>

		<p>Zduńska Wola, Miejski Dom Kultury Zduńskowolskie Centrum Integracji Ratusz, Good Books, Good Games), warsztaty pt. „Dotykamy sztuki” dla osób z dysfunkcją wzroku z tworzenia tyflografik obrazów znajdujących się w zduńskowolskim muzeum (zadanie dofinansowane ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji i środków budżetowych Urzędu Miasta Zduńska Wola - partnerem projektu było Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola).</p> <p>W Publicznym Przedszkolu nr 6 realizowano zadania przewidziane regulaminem konkursu „Przedszkole młodych patriotów XIII edycja”.</p>
9	<p>Prowadzenie cyklicznych wydawnictw propagujących historię i dziedzictwo miasta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Zduńskowolska Biblioteka Historyczna; 2) Rocznik Zduńskowolski; 3) Zduńskowolska Biblioteczka Poetycka 	<p>Zadanie nie było realizowane w latach 2019-2020.</p>
10	<p>Dalszy rozwój turystyki związanej z dziedzictwem św. Maksymiliana Marii Kolbego</p>	<p>W latach 2019-2020 prowadzono na bieżąco działania związane z turystyką opierającą się na dziedzictwie św. Maksymiliana Marii Kolbego.</p>
11	<p>Wykreowanie i rozwój produktu turystycznego Przemysłowa Zduńska Wola poprzez wytyczenie Szlaku Przemysłu</p>	<p>W 2013 roku Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola opracowało projekt pn. „Szlak fabryczny”, którego idea w 2018 roku, dzięki Budżetowi Obywatelskiemu została przekuta w system komunikacji wizualnej polegający na zawieszeniu we wskazanych przez pracowników Muzeum miejscach ozdobnych tablic informacyjnych, które składają się na szlak turystyczny promujący dziedzictwo przemysłowe Zduńskiej Woli. Muzeum opracowało program zwiedzania miasta w oparciu o ten produkt. W latach 2019-2020 Miasto podejmowało działania w przypadku uszkodzeń elementów szlaku.</p>
12	<p>Wykreowanie i rozwój produktu turystyki kulturowej Zduńska Wola wielu kultur poprzez wytyczenie Szlaku Historii i Kultury Żydowskiej oraz organizację cyklicznej imprezy poświęconej kulturze żydowskiej</p>	<p>Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola opracowało autorski scenariusz aktywnych zajęć terenowych oraz grupowego i indywidualnego zwiedzania Miasta z przewodnikiem szlakiem dziedzictwa wielokulturowego. Nasza propozycja przewiduje zwiedzanie kościołów i cmentarzy oraz innych miejsc symbolizujących obecność w Zduńskiej Woli przedstawicieli dwóch religii (chrześcijaństwo i judaizm) i trzech wyznań (katolicy, ewangelicy i baptyści).</p>
13	<p>Rozwój Skansenu Lokomotyw i Urządzeń Technicznych w Karsznicach wraz ze stworzeniem Szlaku Kolejnictwa</p>	<p>Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola od roku 2007 opiekuje się depozytem muzealnym używanym przez Stację Muzeum, od 2010 roku teren skansenu został przekazany przez Miasto Zduńska Wola w użyżenie. Od roku 2015 Skansen jest oficjalną filią Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola. Muzeum Historii Miasta z własnych środków budżetowych zatrudnia w Skansenie 2 pracowników (przewodnika muzealnego i pracownika gospodarczego), realizowane są prace zabezpieczające i restauratorskie przy</p>

		<p>zabytkowym taborze. Muzeum prowadzi obsługę zwiedzających w dni powszednie i święta (wtorek-piątek i niedziele), promuje placówkę w mediach zarówno własnych jak i zewnętrznych.</p> <p>W 2019 roku odbyła się wycieczka dla osób z dysfunkcją wzroku. Uczestnikami byli członkowie Polskiego Związku Niewidomych w ramach zadania „Świat wyobraźni” z programu Kultura Dostępna. Organizator była Miejska Biblioteka Publiczna im. J. Szaniawskiego w Zduńskiej Woli, natomiast partnerem - Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola.</p>
14	Nagradzanie i wyróżnianie przez Prezydenta Miasta właścicieli lub zarządców wyróżniających się obiektów zabytkowych	Nie wyróżniono żadnego właściciela ani zarządcy.
15	Stała współpraca z prasą, radiem i telewizją oraz wykorzystywanie Internetu do prezentacji dziedzictwa kulturowego miasta	Zadanie realizowane jest przez Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola, które stale współpracuje z mediami elektronicznymi i tradycyjnymi z miasta i regionu. Od wielu lat, wspólnie z telewizją ZW Media realizuje cykl programów historycznych pn.: „Historia jednego eksponatu”. Muzeum prowadzi własną stronę internetową, blog oraz strony na FB (muzeum i skansen) na których publikuje wzmianki, ciekawostki i artykuły historyczne.
16	Wydawanie publikacji, folderów oraz wspieranie katalogów, wystaw i innych wydawnictw prezentujących środowisko kulturowe miasta	W 2020 roku Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola wydało w nakładzie 2000 egzemplarzy folder - przewodnik interaktywny po muzeum i mieście pn.: „Koniec i początek, czyli nowe historie starych rzeczy. Przewodnik edukacyjny po Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola”.

Priorytet V: Powszechna edukacja w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego w środowisku mieszkańców miasta

NR	NAZWA ZADANIA	OPIS ZADANIA
1	Przygotowanie programu zajęć o zabytkach miasta	<p>W Publicznym Przedszkolu Nr 2 kontynuowano realizację Ogólnopolskiego Projektu Edukacyjnego pn. "Podróże Jeża ze Zgierza - czyli dzieci Jeża zapoznają i wspólnie Polskę poznają".</p> <p>W Publicznym Przedszkolu nr 3 podczas realizacji treści podstawy programowej w zakresie społecznego obszaru rozwoju dziecka omawiano treści związane z zabytkami miasta, jego obiektami i miejscami pamięci. Ponadto realizowano program własny pt.: "Zaproszenie do świata bajek, pałacu baśni i krajiny legend" - program czytelniczy i patriotyczny. Poza tym w przedszkolu realizowano Ogólnopolski Projekt Edukacyjny "Z kulturą mi do twarzy", który zawiera moduł "Piękno regionu" wraz z zadaniami do realizacji: "Piękno tradycji" - poznanie tradycji regionu (obrzędy, potrawy, sztuka, tańce); "Perły regionu" - poznanie miejsc związanych z kulturą regionu (muzeum, sala dziedzictwa, skansen, zabytki miasta); "Magia uliczek" - wycieczka po mieście, poznanie i fotografowanie zabytków; tworzenie albumu prezentującego najpiękniejsze zabytki miasta; "Miasto z pocztówki" - zaprojektowanie znaczka pocztowego ze swojego miasta – konkurs; "Moje miasto-moja duma" - zapoznanie z historią, herbem, flagą miasta; spotkanie z władzami miasta; "Dzień wspomnień i zadumy" - wyjście na cmentarz (groby założyciela miasta, żołnierzy); "Tu tworzy się piękno regionu" - spotkanie z lokalnym artystą.</p> <p>W Publicznym Przedszkolu nr 5 zajęcia o zabytkach miasta realizowane są w ramach podstawy programowej podczas tygodniowej tematyki zajęć „Poznajemy swój region”, „Jestem Polakiem”.</p> <p>W Szkole Podstawowej nr 11 zagadnienia z obszaru dziedzictwa kulturowego były realizowane w ramach tematyki zajęć z wychowawcą oraz przy okazji innych programów proponowanych przez regionalne instytucje i stowarzyszenia. W roku szkolnym 2020/2021 w okresie wrzesień-październik szkoła uczestniczyła w projekcie edukacyjnym „4 kultury – od NOWA pamięci” realizowanym przez Fundację Monumentum Judaicum Lodzense, MDK i Muzeum Historii Miasta w ramach ogólnopolskiego programu „Patriotyzm Jutra”. W projekcie obejmującym 10 półtoragodzinnych zajęć, uczestniczyło 22 uczniów klas siódmych. W tematyce projektu znalazły się zagadnienia dotyczące zabytkowej architektury miasta Zduńska Wola związanej z wielokulturowym charakterem miejscowości. Uczniowie zwiedzili cmentarz żydowski i odbyła się wycieczka śladami wielokulturowej Zduńskiej Woli.</p>

2	<p>Podnoszenie kwalifikacji i doskonalenie zawodowe nauczycieli i osób działających w sferze upowszechniania dziedzictwa kulturowego</p>	<p>W Publicznym Przedszkolu nr 2 jeden z nauczycieli ukończył kurs Studium Prawa Europejskiego „Regionalizm w przedszkolu”, a placówka uzyskała certyfikat „Przedszkole z tradycjami VIII edycja”. Dyrektor oraz jedenastu nauczycieli brało udział w szkoleniu „Rozwijanie kompetencji kluczowych dzieci w wieku przedszkolnym” zawierającym min. kształcenie kompetencji porozumiewania się w języku ojczystym, kompetencji społecznych i obywatelskich, kompetencji świadomości i ekspresji kulturalnej.</p> <p>W Szkole Podstawowej nr 11 w doskonaleniu zawodowym z wymienionego obszaru uczestniczył 1 nauczyciel. Było to seminarium "Kto napisze naszą historię - nauczanie o dziedzictwie polsko-żydowskim" organizowane przez fundację "Forum Dialogu" w formie 6 godzin warsztatowych, podczas których zaprezentowano narzędzia do pracy nad lokalną historią poświęconą społeczności żydowskiej.</p>
3	<p>Wprowadzenie i systematyczne uzupełnianie na stronie internetowej miasta zakładki dot. dziedzictwa kulturowego</p>	<p>Informacje nt. zduńskowolskich zabytków, w tym dotyczące gminnej ewidencji zabytków, znajdują się na stronie internetowej Miasta Zduńska Wola oraz podległych mu jednostek, tj. Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola, Miejskiego Domu Kultury oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej. W miarę aktualizacji ewidencji oraz pojawienia się nowych informacji w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami, dane są systematycznie uzupełniane.</p>
4	<p>Współorganizacja różnorodnych, ogólnodostępnych przedsięwzięć (konferencje, sesje popularno-naukowe, rajdy), popularyzujących dziedzictwo kulturowe oraz potrzebę jego ochrony, w tym m.in. imprez organizowanych przez Muzeum Historii Miasta i Miejski Dom Kultury</p>	<p>Muzeum współpracuje z Ochotniczym Hufcem Pracy 5-15 przy organizacji rajdu szlakiem miejsc pamięci w powiecie zduńskowolskim. Prowadzi kluby zainteresowań: Klub Odkrywców, Klub Genealogiczny, Podwieczorki z Historią, Klub Historyczny im. gen. Stefana Roweckiego „Grota”. Współpracuje stale z Uniwersytetem Trzeciego Wieku: wykłady i spacer historyczne, a także środowiskowym Domem Samopomocy w Zduńskiej Woli, dla którego podopiecznych organizuje warsztaty i prelekcje historyczne. Miejski Dom Kultury współorganizował w 2019 roku następujące przedsięwzięcia: projekt edukacyjny Łódzkie Pełne Kultury – III Edycja (w ramach projektu odbyły się w Warsztaty edukacyjne „ Pomysł na miasto” - dla dzieci i dorosłych), a w 2020 roku - projekt pn. „ETNO re: WITALIZACIE”, który realizowany jest przez Fundację Monumentum Iudaicum Łodzense dzięki dofinansowaniu przez Narodowe Centrum Kultury z Programu „EtnoPoliska”. Jest to interdyscyplinarne przedsięwzięcie edukacyjno-animacyjne, które w innowacyjny sposób angażuje do działań poznawczo-twórczych. Innym zadaniem jest: 4 KULTURY - "od NOWA pamięci" - interdyscyplinarne przedsięwzięcie edukacyjno-animacyjne, które w innowacyjny sposób zaangażowało dzieci i młodzież do działań poznawczo-twórczych przy przywracaniu pamięci lokalnej, a także „Dlaczego ten dom tak wygląda? Architektura pod lupą dla najmłodszych”. W rezultacie działań powstały publikacje (przewodniki po lokalnej architekturze oraz scenariusze warsztatów z zakresu edukacji architektonicznej dla klas I-III oraz IV-VI) filmy edukacyjne, a także szkolenie „Architektura pod lupą”.</p>

5	Propagowanie idei społecznych kwest na rzecz ratowania zabytkowych cmentarzy	Muzeum jest współorganizatorem i jednym z pomysłodawców kwesty na rzecz ratowania zabytkowych nagrobków przy ul. Łaskiej w Zdunskiej Woli. Muzeum promuje je w prowadzonych przez siebie mediach społecznościowych i własnej stronie internetowej, jak również promując ideę zbiorów w mediach.
6	Prowadzenie polityki informacyjnej dotyczącej pozytywnych działań konserwatorskich oraz remontowo-budowlanych przy obiektach i przestrzeniach zabytkowych	Miasto na bieżąco promuje działania związane z pracami konserwatorskimi i remontowo – budowlanymi poprzez informowanie lokalnej społeczności o udzielonym wsparciu na zabytki lub obiekty znajdujące się w gminnej Ewidencji Zabytków. Ponadto osobom zainteresowanym udziela się informacji o możliwościach wsparcia finansowego w bezpośrednich kontaktach w Urzędzie Miasta.

Priorytet VI: Wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami		
NR	NAZWA ZADANIA	OPIS ZADANIA
1	Wypracowanie polityki informacyjnej, służącej szerokiemu upowszechnianiu bieżących informacji o aktualnie ogłaszanych terminach naboru wniosków, Programach Operacyjnych, programach MKiDN i innych możliwościach pozyskiwania środków finansowych na realizację prac remontowych, konserwatorskich i rewitalizację obiektów zabytkowych	Działania w tym zakresie opierają się na informowaniu i nawiązywaniu współpracy z właścicielami lub zarządcami obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Wiadomości związane z naborem wniosków zamieszczane są na stronie internetowej miasta, np. ogłoszenie Prezydenta Miasta na dotację na prace restauratorskie, konserwatorskie lub robót budowlanych przy zabytku opublikowano na stronie internetowej zarówno w roku 2019 (21.01.2019) oraz w 2020 roku – ogłoszenie z dnia 10.09.2020.
2	Uruchomienie - wraz z organizacjami pozarządowymi, związkami wyznaniowymi i instytucjami kultury - corocznych zbiorów funduszy przeznaczonych na ratowanie zabytkowych nagrobków i miejsc pamięci narodowej	Muzeum od 2012 roku współorganizuje Kwestę na rzecz ratowania zabytkowych nagrobków na cmentarzach przy ul. Łaskiej. Ponadto w 2020 roku współpracowało ze Stowarzyszeniem Miłośników Kolei pomoc przy organizacji zbiórki pieniędzy na rzecz pamiątkowej tablicy

Priorytet VII: Wykorzystanie krajowych i strukturalnych funduszy Unii Europejskiej w działaniach samorządu zmierzających w zakresie opieki nad zabytkami i ochrony zabytków	
NR	NAZWA ZADANIA
	OPIS ZADANIA
1	<p>Monitoring – przez powołaną w ramach Urzędu Miasta komórkę organizacyjną ds. dziedzictwa – dostępnych funduszy dedykowanych ochronie dziedzictwa</p> <p>Monitoring funduszy dedykowanych ochronie dziedzictwa realizowany jest na bieżąco przez Biuro Strategii i Rozwoju Miasta.</p>
2	<p>Systematyczne aplikowanie przez samorząd o środki na remonty i konserwację obiektów zabytkowych oraz całych zespołów w ramach dostępnych programów i funduszy, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, - Norweski Mechanizm Finansowy, - Program Operacyjny Województwa Łódzkiego, - Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, - Program Operacyjny Kapitał Ludzki, - fundusze wojewódzkiego konserwatora zabytków
3	<p>Bieżące zamieszczanie na stronach internetowych miasta dostępnych samorządowi informacji dot. możliwości pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych, ułatwiających właścicielom oraz zarządcom obiektów zabytkowych terminowe i prawidłowe składanie stosownych wniosków</p>
4	<p>Organizowanie, w miarę możliwości organizacyjnych Urzędu Miasta, doradztwa w zakresie pozyskiwania funduszy zewnętrznych na zachowanie i utrzymanie obiektów zabytkowych</p>

Wykaz skrótów:

- ŁWKZ - Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków,
- WKZ - wojewódzki konserwator zabytków,
- WKP - wojewódzki konserwator przyrody,
- NID - Narodowy Instytut Dziedzictwa,
- MKiDN - Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego,

- MDK - Miejski Dom Kultury,
- MHMZW - Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola,
- MBP - Miejska Biblioteka Publiczna,
- UM - Urząd Miasta,
- RM - Rada Miasta,
- GEZ - gminna ewidencja zabytków.